

VELKÁ
DOBRODRUŽSTVÍ

Za výhledy a Muchou do Moravského Krumlova

GPS souřadnice: 49.0495538, 16.3169421

Praktické informace

Délka trasy: 5 km

Obtížnost: Nenáročná trasa městem a krásnou přírodou s dobrovolnou odbočkou na kopec s úchvatnými výhledy.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 220 km můžete ujet za 2 hodiny a kousek (bez záruky – D1!). Jedte po D1, před Brnem sjeďte u Velké Bíteše a držte směr na Moravský Krumlov.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: Na náměstí T. G. Masaryka. Zaplatíte 20 Kč za hodinu. O víkendu je parkování zdarma.

Zajímavosti k vidění či pročtení:

Zámek Moravský Krumlov (www.mucha-epopej.cz)

Otevírací doba (v pondělí vždy zavřeno)

březen-květen: 9:00–16:00 (poslední vstup v 15 h.)

červen-srpen: 9:00–17:00 (poslední vstup v 16 h.)

září-listopad 9:00–16:00 (poslední vstup v 15 h.)

prosinec-únor: pouze každý pátek, sobota, neděle 9:00–16:00 (poslední vstup v 15 h.)

Vstupné: plné – 290 Kč, snížené – 190 Kč, děti do 10 let ZDARMA

Rokytko – první sociální podnik v Moravském Krumlově, ro-kytka.cz

Kolpingova rodina Moravský Krumlov, www.kolpingmk.cz

Naše tipy na občerstvení v Moravském Krumlově nebo jeho blízkém okolí:

KAVÁRNA na Zámecké, www.kavarnanazamecke.cz/

Penzion Pastouška Dobřínsko, www.penzion-pastouska.cz/

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Do Mikulova za příběhy Moravského Toskánska, Lednice, Na Pálavu za lovci mamutů, Znojmo – dnes nevidím tě dvojmo, Moravské Toskánsko, Dolní Kounice.

Trasu pro vás prošla: Lucie Nachtigallová

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

Moravský Krumlov má mnoho společného s Českým. Například hluboko zaříznuté klikaté údolí s řekou – v tomto případě Rokytnou –, historické jádro vměstnané na malém prostoru obkrouženém říčním meandrem, rozlehlý zámecký areál i krásnou přírodu. Město ovšem střeží svatý Florián a v zámku na vás čeká slavná Muchova Slovanská epopej. Provedeme vás městem, ale také krásnou přírodou. Komu se zachce vyšlápnou si krpálek k Floriánkovi, může. Nebo poradíme alternativní cestu. :)

Výlet vznikl ve spolupráci a s laskavou podporou spolku Kolpingova rodina Moravský Krumlov, která sdružuje a podporuje nejen rodiny s dětmi. Nabízí jim pestrou škálu činností, workshopů, přednášek a podobně. Především však společenství, sdílení... Sounáležitost s komunitou. Dozvíte se také, kde Kolpingova rodina sídlí a co pod jejími křídly vzniká za bohubilý projekt. K podpoře se rovněž přidaly místní ženy podnikatelky, díky kterým se můžete občerstvit výbornou kávou v KAVÁRNĚ na Zámecké nebo doplnit energii výtvoří vynikající lokální kuchyně v Penzionu Pastouška. Díky této podpoře je výlet zdarma pro všechny výletníky. :)

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,

nad Moravským Krumlovem bdí jeho patron svatý Florián. Jemu zasvěcená kaple střeží město. Je to možná vůbec první stavba, kterou dnes uvidíte. Máme pravdu? Kdo má dost odvahy a vyleze k ní až na kopec? Uvidíme!

Stejně jako ke všem našim výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku. Co zajímavého vám prozradí? :) Nechte se překvapit.

Mapa výletu

Doplňovačka

Jdeme na to:

Zaparkujte na náměstí T. G. Masaryka a rozhlédněte se. Jste na nejrušnějším místě ve městě. A pozor, přesně na této adrese (přesněji nám. T. G. Masaryka 28) Kolpingova rodina Moravský Krumlov sídlí. Dobře si to zapamatujte, abyste ji mohli kdykoli navštívit. :)

Památková zóna zde byla vyhlášena v roce 1990. Tvoří ji historické centrum města se zámekem a rozlehlým zámeckým parkem. Historická zástavba zde byla bohužel výrazně poničena bombardováním, dochovalo se pouze několik budov. Mezi nejceněnější patří **Knížecí dům**. Najdete ho na pravé straně náměstí (vzdálenější od zámku). Kdo u něj bude první?

Budovu zdobí vysoké pilastry (ploché sloupy, které nejsou funkční – nic nepodpírají – jen zdobí). Tento městský palác vznikl krátce po roce 1614 sjednocením a zásadní přestavbou dvou domů. Vidíte, které to byly? Kolik sloupů u střechy napočítáte?

Za vlády Lichtenštejnů byl dům opraven a věnován klášteru. Později sloužil jako bydliště zámeckých úředníků. Chtěli byste zde bydlet? V roce 1957 se sem nastěhovalo městské muzeum, později také archeologická expozice Moravskokrumlovská.

Najděte na domě nápis MUZEUM.

1. Opište slovo pod ním.

Dojděte na druhou stranu náměstí a odbočte doprava do Odstrčilovy ulice. Po pravé straně v ní zkuste najít pamětní cedulku. Je na ní k vidění kniha a také jména manželů.

2. Jak se jmenovala paní?

Ulice nás dovede až ke krásnému kostelu.

Farní kostel Všech svatých postavili v roce 1248. Původně byl zasvěcen svatému Vavřinci.

Máme tady nějakého Vavřince? Znáte vůbec někoho toho jména? Jak si myslíte, že na takového Vavřince maminka volá? Vavříku, Vavřínečku? :)

Ať paměť namáháme jakkoli, jen ti nejstarší z nás si vybaví jediného tvora jménem Vavřinec – kocoura. Byl kreslený, komiksový a s přáteli zažíval mnohá dobrodružství. Babičky si možná vzpomenou, že je bavil ještě před hrdiny Čtyřlístku a Barbánkem. (A pokročilí spolu s námi uznají, že nejspíš posloužil jako silná inspirace tvůrcům Garfielda.) S farním kostelem, před kterým právě stojíme, neměl tenhle kocour společného vůbec nic. Natož se svatým Vavřincem jako takovým, který byl pro svou oddanost víře usmrcen obzvlášť vypečeným způsobem. Byl totiž zaživa upečen.

Gotická stavba byla zničena husity a obnovena roku 1466. Roku 1630 byla pro změnu poničena požárem a po rekonstrukci v letech 1636 až 1646 zasvěcena Všem svatým. Z původní stavby zbyly jen klenba, část věže a do trojúhelníku završený portál. V chrámu se nacházejí zachovalé náhrobní desky. Jedna z nich patří staviteli renesanční podoby zámku v Moravském Krumlově Leonardu Garu di Bisonso. Jděte se na ně podívat dovnitř.

Na faře údajně v roce 1571 zemřel biskup Jednoty bratrské Jan Blahoslav. O něm se určitě budete učit ve škole, a když se vytasíte se znalostí místa, kde zemřel, jistě vás paní učitelka odmění jedničkou s hvězdičkou.

Takže zapamatovat! :)

My jsme ale na hřbitově hlavně kvůli jedné vznešené hrobce. Kdo ji najde první?

Klasicistní hrobku, která se nachází v blízkosti kostela Všech svatých, nechala postavit kněžna Marie Eleonora z Oettingen-Spielbergu svému choti knížeti Karlu Boromejskému z Lichtenštejna po jeho skonu, tedy v roce 1789. Odpočívají tu ale i další členové rodu Lichtenštejnů. Naposledy zde v roce 1908 ulehl Rudolf z Lichtenštejna, nejvyšší hofmistr císaře Františka Josefa I. Po bocích portálu jsou umístěny kamenné desky s reliéfními rodovými znaky Lichtenštejnů a Oettingenů.

Zatímco ke kostelu se dostanete, s hrobkou je to složitější. Tak ji omrkněte alespoň na dálku.

Přečtete nápis? Doufáme, že ano, protože vám nadělí písmenko do tajenky.

Podívejte se na první písmenko nápisu. Nyní si představte abecedu.

3. Jaké písmeno je v abecedě o dvě místa před ním?

Je to maličko kostrbaté, ale když uvidíte naše písmenko, jistě pochopíte, že vymyslet k němu otázku bylo složité! :)

Nacházíme se v Palackého ulici. Právě tady kdysi v místech parkoviště naproti Sokolovně stával domeček a v něm bydlel chlapeček, kterého možná znáte. Přesněji řečeno jeho obrázky. Jmenoval se Jan Kudláček a jako dospělý ilustroval spoustu dětských knížek, které si zamilovali malí čtenáři snad na celém světě. Sice se narodil v nedalekých Dolních Dubňanech, ale když mu bylo asi deset, přestěhovali se Kudláčkovi právě sem. Nechcete si tady taky něco nakreslit nebo namalovat? Třeba se tu nadechnete nějakého zázračného talentovaného vzduchu. Schválně!

Palackého ulicí dojdeme až k renesančnímu zámku, který patří k nejznámějším památkám města. Vznikl v polovině 16. století úpravou původního hradu. Dlouhou dobu se téměř nezměnil a stárnul jako většina z nás - bez plastických operací. V posledních letech už to ale bez nich nešlo. Postupně, pomalu a obezřetně proto podstupuje citlivý „facelift“. Poznáte to na něm?

Zámek tvoří čtyřkřídlá budova s nádvořím, které ve třech podlažích lemují arkády. Jeho zvláštností je také arkádové schodiště do prvního patra. Předchozí významné úpravy zámku provedla v 18. století kněžna Marie Eleonora Lichtenštejnová. Ta zde byla velice aktivní, nechala vybudovat i stavbu kterou jsme dnes již viděli. Která to byla?

Vidíte na nádvoří krásný strom. Kterýpak to je? Jmenuje se platan.

Najděte kašnu a na ní kamennou kytičku.

Moravský Krumlov proslavil spor o Slovanskou epopej, soubor velkých obrazů od Alfonse Muchy. Řešilo se, komu patří. Často se zapomíná, že monumentální plátna byla postupně restaurována právě z prostředků města Moravský Krumlov a že právě tady Epopej našla na řadu let domov. (Mimo jiné kvůli tomu, že se nikam jinam nevešla.) Část obrazů byla vystavena v roce 1963, o pět let později si lidé mohli prohlédnout celý cyklus. Když na podzim v roce 2011 odvezla Galerie hlavního města Prahy plátna do metropole, Moravský Krumlov na čas přišel o největší turistické lákadlo. Od července 2021 se návštěvníci opět těší krásou a majestátností Slovanské epopeje, ovšem čas se krátí a je otázkou, co bude po roce 2026...

Nejen o Alfonsi Muchovi si více povyprávíme na konci výletu, teď už jdeme do přírody.

Na pobyt v zeleni je vždy třeba pořádně se posilnit a vyladit pocity do blaženého laskava. (Pak vás nebudou štvát ani komáři, ani klíšťata a jiné biokratochvíle.)

Jak to udělat? Ideálně v KAVÁRNĚ na Zámecké. Je hned naproti zámku - přes silnici po levé straně. Tady si, milé děti, dejte v klidu tu nejlepší zmrzlinu nebo zákusek, dospěláci kávu a posílení můžete vyrazit do hloží.

Po své levé straně vidíte násep, za nímž je příkrý sráz. Na něj navazují zbytky hradeb, které se vinou podél hlavní silnice. (Nebo se silnice vine kolem nich? Záleží na úhlu pohledu :)). Popojděte ještě kousek a zvědavě jukejte přes staré kamení směrem k řece. Za chvíli uvidíte další zajímavé staré budovy. Možná uvidíte i schůdky dolů. Měli byste, protože po nich půjdete. Kam vedou? Do areálu bývalého zámeckého zahradnictví.

Tady se zastavte. Proč? Protože jste vstoupili na území, které opečovává první sociální podnik RoKytka. (Děti, zeptejte se dospěláků, jestli vědí, co takový podnik dělá.) Pokud jste se na cestu vybavili špekáčky, tady si je můžete opéct na komunitním ohništi. Místo hořčice si k nim pak dáte krásné výhledy na zámek, na řeku a opečovávané záhony plné bylinek a květin. A poslední perlička tohoto místa: Určitě vás přivítaly ovečky, o které se tu místní skvěle starají. Dívejte se pozorně, možná už přibyla další zvířátka k obdivování.

Teď už zpátky po schodech zpět na silnici. Ocitnete se hned naproti vstupu do zámeckého parku a tunelu. A když je někde tunel, tak samozřejmě do něj. (Tunelování je přece naše národní kratochvíle!)

Nejprve ale najděte naučnou tabuli s nápisem *ZÁMECKÝ AREÁL S PARKEM*. Vyhledejte v textu obrázek s přeškrtnutým dopravním prostředkem.

4. Jak se jmenuje toto „přibližovadlo“?

Zámeckým parkem naše procházka sice nevede, ale věnujte mu alespoň 15 minut. Vstupte do něj a nasajte jeho ušlechtilý kyslík. Kdo si do batůžku kromě buřtíku přibalil i „létající talíř“, může si tu zaházet do košů určených ke hře zvané discgolf. Věřte, že místní tuto hru dobře znají. Pořádají se tu dokonce turnaje, často s mezinárodní účastí. Kolik košů v parku napočítáte? Má jich být 18...

Zámecký park se rozprostírá západním směrem od zámku. Zaujímá rozlohu 12 ha, na nichž roste mnoho vzácných druhů jehličnatých a listnatých dřevin – například borovice černá, platan javorolistý, z keřů pak meruzalka alpínská.

Najdete nějakou známou dřevinu?

Pokud ovšem parkem nechcete zdržovat, protože vás to vábí do divočiny, jen nakoukněte, dojdete k bývalému tenisovému kurtu nebo k houpacímu stromu a vraťte se k bráně.

Rozhodující význam pro vznik parku mělo období Eleonory Marie z Oettingenu, manželky knížete Karla Boromejského Lichtenštejna, jež zde pobývala od roku 1772. V 17. století se jednalo o takzvaný wild-park – udržovaný a upravovaný les. Po velké povodni v roce 1670 byl založen také dolní zámecký park. Později kněžna nechala v místě někdejšího příkopu vystavět dnešní klenutý tunel a založila anglický zámecký park. Ten byl z velké části ohrazen zdí a ozdobily jej jak rozličné sochy, tak okrasné rybníčky se zlatými rybami.

Velká vstupní brána do dolního zámeckého parku s mohutnými pilíři má klasicistní charakter.

U zdi horního zámeckého parku, který je situován na jižním okraji města, stojí kamenný morový sloup s letopočtem 1636.

Zásluhou hraběte Františka Kinského byla rozloha parku v roce 1910 zvětšena. Na přelomu 20. a 30. let 20. století byla část rokle upravena v moderní alpinárium s květinovou zahradou. V roce 2007 došlo v parku ke kompletní obnově zámeckého mostku do původní podoby z první třetiny 19. století.

Vracíme se z parku k hlavní silnici. Odbočíme doprava a zamíříme silnicí tunelem dolů. Dojdeme na konec ulice, kde odbočíme doprava a zamíříme přes most do lokality zvané *Střelnice*.

Zkuste po levé straně najít do země zapuštěné pneumatiky. Jak se vám líbí? Nám moc ne...

Řeka Rokytná pramení na jih od obce Chlístova a protéká mimo jiné Rokytnic nad Rokytnou. Na středním toku spoluvytváří *Přírodní park Rokytná*, blízko kterého se právě nacházíme. Meandruje (kroutí se) v hlubokých údolích, místy skalnatých. U Ivančic se vlévá do řeky Jihlavy.

Tipnete si, jak je dlouhá? Asi 88 kilometrů.

Odhadnete, kolik kilometrů zvládnete ujít za den? Kolikrát byste museli ujít vzdálenost, kterou měří maraton, aby to dalo dohromady 88 kilometrů? My jsme to již za vás vygooglili. Maraton měří 42 kilometrů a kousek, tak byste ho museli ujít minimálně dvakrát. Znáte někoho, kdo by to zvládl? :) Nejspíš to bude nějaká maminka. Ty se kolem plotny a domácích prací nalétají nejvíc. Jen jim za to nikdo nedává věnce, natož aby je kropil sekty.

K řece Rokytné se váže příběh o vodníku Práškoví, který býval vídán okolo Valdova mlýna. Za příběhem stojí malíř Jan Kudláček, o kterém jsme si povídali v Palackého ulici.

Vodník Prášek je takový krumlovský vodnický gurmán. Víte, co je jeho nejoblíbenější jídlo? Nedo zralá zelená jablčka. Chodí na ně mlynáři Valdovi do sadu. Nacpe si jich plné kapsy a peláš si na nich pochutnat ke splavu. Tam sedí, pokuří dýmku a má krásný vitaminový den.

Přicházíme k památným stromům. Poznáte, které to jsou?

Přiznejte se: Komu se plete buk s dubem? Jaký je mezi nimi rozdíl? Autorce výletu se tyhle stromy pletly celé dětství. Stejně jako ženit se a vdávat nebo levá a pravá ruka. Zvedněte levou ruku a řekněte:

Jak se jmenuje plod dubu?

Plody dubu jsou stejně jako plody jírovce (kaštanu) přirozenou a významnou potravou lesní zvěře. Jediný dub jich může ročně zvířátkům nadělit až 50 000. Obsahují vysoké množství taninu (tríslovin), který je chuťově velice hořký. Proto se jimi zvěř nepřejídá, takže ji nebolí břicho ani nemívá jiné zažívací potíže, které by po pořádném napucnutí těmito plody hrozily. V dobách bídy a nedostatku potravy lidé z plodů dubu dokonce mleli mouku, ze které se připravoval chleba. Plody se nejprve sušily, po vylouhování a zbavení hořkosti ve vápenné vodě pražily. Pak se semlely na mouku. Známou pochutinou té doby je rovněž „žaludová káva“. Kdo by si dal? Je zaručeně bezkofeinová! :)

Víte, který loupežník používal žaludy jako náboje do pistolky? Žil v lese Řáholci... I tam ostatně vede jeden z našich výletů s tajenkou. Jak se jmenoval loupežník? A jak se jmenoval jeho synek?

5. Jak se jmenovala loupežníková žena?

Najděte cedulku *PAMÁTNÝ STROM*. Které zvíře na něm vidíte? Jakou barvu mají jeho drápy? Ty jsou, co!?

6. Kolik drápů má zvíře na obou zadních?

Příjemným údolíčkem pokračujeme v chůzi. Mineme dětské hřiště, vrbičky. Držíme se pěšiny a při oddechování se kocháme pohledem na krásnou kapli svatého Floriána.

Ke kapli se vztahuje jedna legenda. Když si **kníže Antonín Florián z Lichtenštejna** vyjel na lov, přepadla jej během cesty **bouře**. A co čert nechtěl, zahřmělo, jeho oř se lekl a dal se na úprk. Běžel jako o život vstříc smrtícímu pádu ze srázu. Kníže se jej snažil zkrotit, seč mohl, jenže neúspěšně. Když už měl nadejít jeho konec, stal se zázrak. **Kůň se jako mávnutím kouzelného proutku těsně na pokraji srázu zastavil**. Bouře se uklidnila, kníže i kůň také. **Šlechtic navíc pochopil, že se dočkal milosti z nebes**. A tak na zdejší vrcholu nechal jako **poděkování za svou záchranu vybudovat kapli**. A protože byl Florián, zasvětil ji stejnojmennému světcovi. Historicky je doloženo, že stavbu dotoval jeho starší bratr Maxmilián II., kterému tehdejší panství patřilo.

Jak vidno, bez sponzorů to nešlo ani tehdy. A pak že poděkování nic nestojí!

Legendy jsou ale jen legendy, realita bývá obvykle alespoň malinko jiná. Historické listiny praví, že důvodem k postavení svatostánku na kopci Floriánek (dříve zvaném Spielberg) je svatý Florián a jeho protipožární schopnosti. Po jednom velkém požáru byl nejspíš z preventivních důvodů zvolen patronem města. Aby nezůstalo jen u slov a svatý byl k ochraně dostatečně motivován, začalo se v roce 1695 po dohodě s knížetem Maxmiliánem z Lichtenštejna s budováním jeho kaple v barokním slohu.

Takže žádný lov, žádná bouře, žádný splašený kůň. Jen ta finanční přízeň Maxmiliána z Lichtenštejna zůstala.

Roku 1809 byla kaple znesvěcena a zpusťována francouzským vojskem. Obnovena byla roku 1934. Původně měla uprostřed vysokou věž, která sloužila jako pozorovatelná pro hlídání požárů ve městě. Zůstaly však jen čtyři vížky v rozích. Oltář zdobil obraz patrona města. V 60. letech 20. století však byl však po několikerém poničení interiéru nekalými živly svatostánek uzavřen a vnitřní mobiliář pro jistotu odstěhován. Kaple pustla...

Ovšem výhled na město i jeho okolí je od kaple stále nádherný! A vůbec sem nemusíte dojet na koni, ba ani za bouře. :)

Svatý Florián, ochránce před ohněm, měl ovšem kdysi v Moravském Krumlově ještě jeden „pomníček“. Dávno před kaplí (od roku 1623) stála na náměstí kašna s jeho sochou. Bohužel se nedochovala. Po druhé světové válce byla odstraněna. (Proč a komu začal Floriánek vadit, jsme se nedopátrali.)

Najděte naučnou tabuli s názvem *NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE*.

Vidíte fialovou kytičku nahoře?

7. Jak se jmenuje hvozdík druhovým jménem?

Tak nás napadá: Zkuste si jazykolam! Řekněte svižně několikrát za sebou: „Pan kaplan v kapli plakal.“ Vypadá to snadně, ale...

Po roce 1989 byly obnoveny tradiční poutě ke svatému Floriánovi, které se konají každý rok začátkem května. Kaple se však veřejnosti nadále otevírá jen několikrát ročně, vždycky v době poutí (druhá neděle v květnu) a jejich bohoslužeb. Občas se zde však konají i koncerty vážné hudby. V posledních letech bývá kaple otevřená také během letních prázdnin.

Kdy ji můžete navštívit, se zpravidla dočtete na webových stránkách moravskokrumlovské farnosti.

Přicházíme k místu rozhodnutí. Projdeme kolem chaloupek, nalevo vidíme stezku do lesa. Červenou. Po ní se lze prudkým svahem vyšplhat ke kapličce na kopci. A pak se k začátku odbočky stejnou cestičkou vrátit. Pozor, přibližně v polovině stoupání (či naopak klesání) narazíte na zajímavý kamenný útvar zvaný Čertův kámen. Poznáte ho? Také to ale můžete vzdát, pokračovat s námi bez výstupu a ke kapličce si pak dojet autem oklikou přes město. :) Je to sice neekologické a peciválské, ale pohodlné.

Podle tabulky s ledňáčkem zjistíte, jak se jmenuje toto údolí.

8. Doplňte: Údolí červených

Proč zrovna červených?

Skály, které zde můžete vidět, jsou takzvané slepencové. „Tmel“, který „lepší“ tuto horninu, tvoří sloučeniny vápníku a železa. A právě železo je prvek, který skalám dává typickou červenou, někde hnědou nebo až nafialovělou barvu. Valouny, z nichž skály vznikly, sem za prapradávnych časů naplavily řeky a potoky.

My si tedy líně necháme kapličku na později a pokračujeme po červené značce směrem k mostu doprava.

Hned za ním ovšem opět odbočíme doprava. Následně nás značka vyvede až ke **klášteři s kostelem svatého Bartoloměje**. Byl založen ve 14. století, kdy zde působil řeholnický řád Augustiniánů. V době husitských válek byl klášter opuštěn. Při požáru města v roce 1682 původní klášterní budovy i kostel vyhořely. Z gotické stavby zůstal jen presbytář, interiér kostela byl přestavěn v barokním slohu. V chrámu jsou však dodnes patrné zbytky klenby a gotických oken. V prostorách bývalého kláštera sídlí místo mnichů městský úřad a na upraveném vnitřním nádvoří probíhají společenské a kulturní události. Modlitby nahradily kultura, veselí a řehtání úřednického šimla.

Najdete před úřadem památnou lípu?

Před kostelem svatého Bartoloměje vás vítá barokní sousoší **Ecce homo** z konce 17. století.

Latinská slova *Ecce homo* znamenají *Ejhle (Hledte, Tu je..)* člověk a podle Janova evangelia je pronesl Pilát Pontský, tehdejší nejvyšší pán Judeje, k davu, kterému nechal ukázat zmučeného Ježíše.

9. Co má Ježíš napsáno nad hlavou?

10. Kolik postav je na sousoší?

Přes Klášterní náměstí se Komenského ulicí vracíme na start naší cesty.

A když jsme u toho učitele národů. Jak se Komenský jmenoval celým jménem?

11. Napište jeho druhé jméno.

Přicházíme do cíle. Některé domy už jistě poznáváte. Vzpomenete si, jak se jmenují?

Mrkněte do své tajenky. Koukají na vás dvě jména. Vězte, že právě takhle se jmenoval malíř, kvůli němuž celé tohle povídání vzniklo. Tak si o něm na závěr něco povyprávíme. Jde totiž o jméno malíře, které je tak známé, že má zvuk po celém světě.

*Secesní malíř, grafik, ale například i návrhář šperků **Alfons Maria Mucha** se narodil 24. července 1860 v moravských Ivančicích. Již od dětství byly štětec a tužka jeho nejlepší kamarádi. Když si ale v roce 1878 podal přihlášku na pražskou Akademii výtvarných umění, byl odmítnut „pro nedostatek talentu“. Nicméně se nevzdal, živil se jako písař a přivydělával si malováním kulis pro rozličné divadelní společnosti. O jeho talentu se dozvěděl hrabě Karl Khuen-Belassi, který mladého Alfonse vyzval, aby mu jeho zámek v Hrušovanech nad Jevišovkou vyzdobil freskami podle svého vkusu a umu. Od té doby umělce podporoval.*

V roce 1887 se Mucha přestěhoval do Paříže a doplnil si vzdělání na několika evropských malířských akademiích. Tady již jeho talent rozpoznali. Když ho hrabě přestal sponzorovat, našel si první „malířské“ zaměstnání, a to v divadelním časopise Le Costume au theatre, pro který kreslil nejrůznější ilustrace a reklamy. Roku 1890 si založil vlastní ateliér, který s ním dokonce po nějaký čas sdílel později přeslavný malíř Paul Gauguin, se kterým se seznámil.

Muchova hvězda začala stoupat od roku 1894, kdy vyhotovil plakát pro Sarah Bernhardt, největší hereckou celebritu té doby. S Muchou si po pracovní stránce „padli do oka“. Slovo dalo slovo a diva s ním uzavřela smlouvu na plakáty k divadelním hrám, návrhy kostýmů, ba dokonce i šperků a kulís.

Světová výstava v Paříži roku 1900 byla celá ve znamení osobitého Art Nouveau (nového umění).

Alfons se stal tváří nového uměleckého stylu u nás známějšího jako secese (v Německu zase Jugendstil). Místrem Belle Époque (krásné doby), jak se období přejícímú múzám a vynálezům říkalo. Jeho všestranný talent obsáhl také další umělecké obory. Dokonce byl i velmi šikovným fotografem. V USA jej vítali jako největšího dekorativního umělce světa.

Přesto stále toužil po návratu do vlasti. Nechtěl být módním malířem plakátů, ale skutečným umělcem. Proto po návratu do Československa v roce 1910 zasvětil zbytek života tvorbě Slovanské epeje, epické série dvaceti obřích obrazů zobrazujících historii Slovanů. (Největší plátno má rozměry 8 x 6 metrů, což je více, než mají mnohé garsonky. Natož pokoje. Má snad váš obývák rozlohu 48 m²?) Chtěl svůj sen proměnit ve skutečnost. Tvořil na zámku Zbiroh a celý cyklus 1. září 1928 daroval městu Praha. Ovšem pod podmínkou, že pro obrazy postaví novou galerii. Což se dosud nestalo. Slibem nezarmoutíš!

Vlastenecké cítění projevoval také jinak. Pro nově vzniklé Československo navrhl první známky, bankovky, policejní uniformy, ...

Konec Muchova života poznamenalo smutné období okupace Československa nacistickým Německem roku 1939. Nacistům bylo jeho dílo trnem v oku, jelikož Slované považovali za podřadný národ. Byl jedním z prvních umělců, kterého zatkl a vyslýchalo gestapo. Mucha zemřel na plicní infekci 14. července 1939 v Praze. Byl pohřben na vyšehradském Slavíně.

A jeho Slovanská epeje našla po mnoha peripetiích a útrapách útočiště v Moravském Krumlově.

Ale nezapomeňme na druhého malíře, který je se zdejší krajinou neodmyslitelně spjat. Už o něm byla řeč... Ano, je to akademický malíř Jan Kudláček (*3. září 1928, †25. listopadu 2017). Sice nebyl tak slavný jako Alfons, ale svými kouzelnými ilustracemi dělal radost nejen dětem.

Na Moravskokrumlovsku prožil prvních dvanáct let života. Narodil se v Dolních Dubňanech a na čtyři roky se s rodinou přestěhoval do Moravského Krumlova. Jak šel čas, přesídlil do Prahy, kde tvořil po zbytek svého života. Vždy však na rodný kraj s láskou vzpomínal. Rodná Morava vnesla do jeho tvorby poezii, čistotu, inspiraci přírodou, tradicemi, mýty a pohádkami. Jeho nejinspirativnějším živlem se stala voda.

Spolupracoval zejména s nakladatelstvími Albatros, Vyšehrad a zaniklým československým nakladatelstvím Artia, které vydávalo knihy pro zahraniční trhy. Pozoruhodná je Janova tvorba pro japonské, britská a dánská nakladatelství. Stal se rovněž tvůrcem krátkometrážního loutkového filmu Železné boty v režii Ludvíka Kadlečka (1983). Vystavoval doma i v zahraničí. V roce 1978 byl zapsán na Čestnou listinu IBBY jako držitel diplomu Hanse Christiana Andersena, nejprestižnějšího ocenění ilustrátorské tvorby v mezinárodním měřítku. Jeho nejvýznamnější díla jsou Holčička a dešť, Milena Lukešová (Albatros, 1975); Petruška, Olga Hejnová (Artia, 1970); Hrajeme si u maminky, Jiřina Rákosníková a Hradištan (Vyšehrad, 2018) a desítky dalších. Tvorba Jana Kudláčka je v péči Národní Galerie v Galerii výtvarného umění Havlíčkův Brod, jejíž specializací je česká moderní ilustrace.

Vše je hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce. Pomalu se loučíme. Doufáme, že jste si výlet s tajenkou náležitě užili, něco nového se dozvěděli, ochutnali a třeba díky rodičům, můžete přispět na dobrou věc. :) Dětem i rodičům moc děkujeme! :)

Jejda! Ještě jsme na něco zapomněli! (Už jsme jako v americkém filmu, jeden až dva konce jsou nám málo...) :)

Přece vás nepošleme domů hladové a žíznivé! To se na Moravě prostě nedělá. V Moravském Krumlově dvojnásob. Proto hurá do nedalekého Dobřínska (3 km), kde stojí příjemný rodinný Penzion Pastouška.

Skvěle tu vaří, mají svoji farmu se spoustou zvířat i zemědělské techniky. Když budete mít štěstí a zastihnete v Pastoušce majitele, určitě vás po ní provedou.

Nebojte se zeptat. Jen si dejte pozor na otevírací dobu, každý den mezi 14 a 17 hodinou tu mají zavřeno.

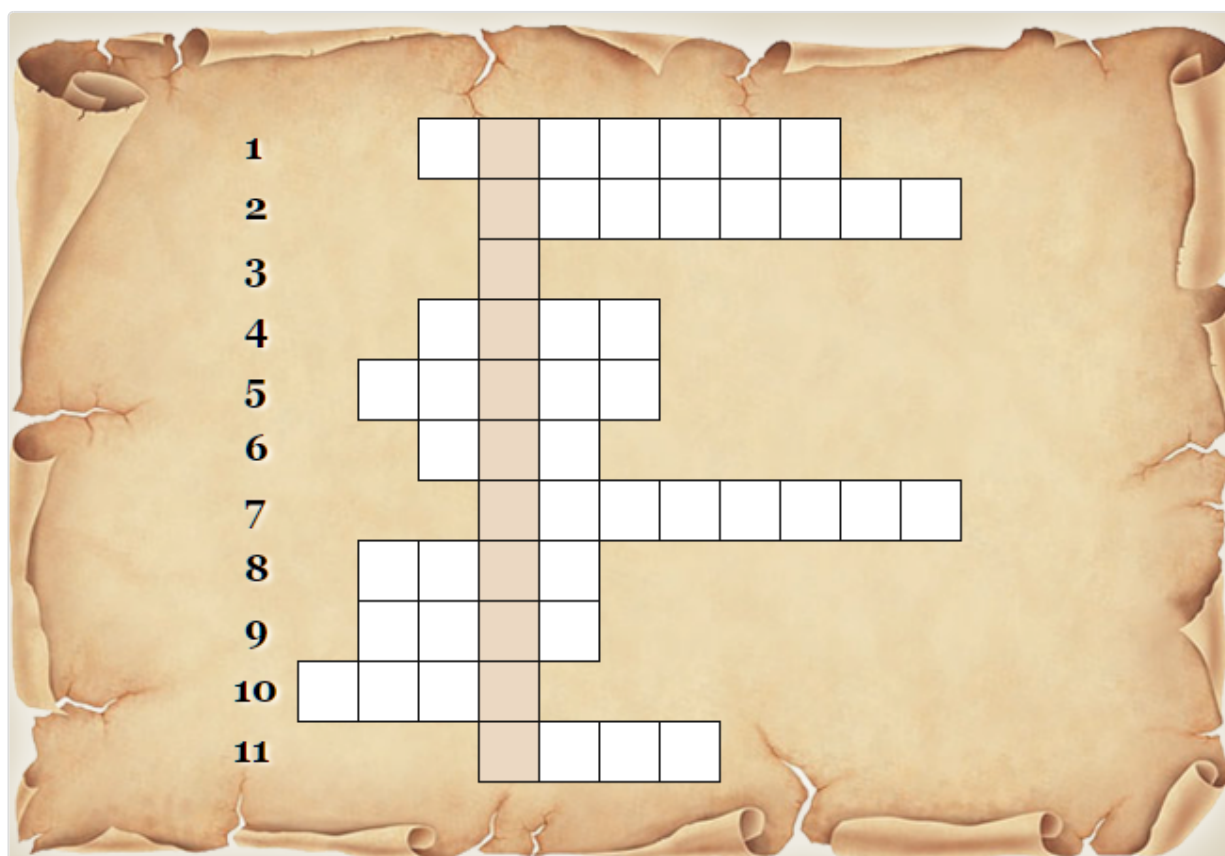
V textu byly použity mj. texty z webů www.kudlyznudy.cz, www.mkrumlov.cz/, www.jizni-morava.cz, znojmoregion.cz,

www.mucha-epopej.cz/; egeon.cz/cile/2268/slepencove-skaly-a-rokle-pod-vsi-rokytna.

Na textu o Janu Kudláčkovi spolupracovala Markéta Chvátalová, která se zabývá životem a dílem tohoto malíře. Pokud byste o jeho životě chtěli vědět více, sledujte facebookové stránky Jan Kudláček nebo Instagram Jan Kudláček.

Otázky k tajence

1. Opište slovo pod ním.
2. Jak se jmenovala paní?
3. Jaké písmeno je v abecedě o dvě místa před ním?
4. Jak se jmenuje toto „přibližovadlo“?
5. Jak se jmenovala loupežníková žena?
6. Kolik drápů má zvíře na obou zadních?
7. Jak se jmenuje hvozdík druhovým jménem?
8. Doplňte: Údolí červených
9. Co má Ježíš napsáno nad hlavou?
10. Kolik postav je na sousoší?
11. Napište jeho druhé jméno.

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail veldo@veldo.cz. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 13.05.2026 07:21